

بررسی نقش آموزشهای ترویجی در توسعه بیمه مراتع از دیدگاه کارشناسان صندوق بیمه کشاورزی در استان تهران

مهسارامی*، دکتر مریم امیدی نجف‌آبادی**، دکتر سید اکبر جوادی***

چکیده

فعالیت‌های مرتعداری، پیوسته با خطرهای طبیعی مانند سرما، گرما، سیل، تگرگ و آتشسوزی روبه‌روست؛ به گونه‌ای که این فعالیتها، همواره در فضای ناپدیدار برگرفته از رویارویی با طیف گسترده‌ای از خطرهای انجام می‌گیرد. از آنجاکه مرتعداران نیز، توان مالی کافی برای جبران خسارتهای این خطرهای طبیعی را ندارند پدید آمدن، یک رویداد یا حادثه طبیعی، نه تنها موجب از دست رفتن درآمد آنها از مرتع و جنگل و دام می‌شود، بلکه چه بسا به از بین رفتن سرمایه‌گذاری‌های آنها نیز بینجامد؛ از همین‌رو، بیمه مراتع، به عنوان راهکاری نوین برای رویارویی با خطرهای فعالیت‌های مرتعداری و در نتیجه کاهش نوسانهای درآمدی مرتعداران، مورد توجه و تأکید قرار گرفته است. بنابراین با توجه به اهمیت موضوع و نیاز روزافزون به توسعه و گسترش این راهکار، هدف کلی این پژوهش، بررسی نقش آموزشهای ترویجی در توسعه بیمه مراتع از دیدگاه کارشناسان صندوق بیمه کشاورزی، در نظر گرفته شد. این تحقیق، از نوع کاربردی و به روش توصیفی - همبستگی بوده که شیوه اجرای آن به صورت پیمایشی و با استفاده از پرسشنامه انجام گرفته است. به منظور سنجش پایایی پرسشنامه نیز، روش آلفای کرونباخ به کار رفت و با توجه به مقدار به دست آمده، یعنی ۸۱ درصد ($\alpha=0.815$) مشخص شد که ابزار تحقیق از اعتبار درخور پذیرشی برخوردار است. جامعه آماری این تحقیق، دربرگیرنده ۱۰۰ نفر از کارشناسان صندوق بیمه کشاورزی در استان تهران است که در همین راستا، با توجه به کم بودن حجم نمونه، از روش سرشماری استفاده شده و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها نیز، نرم‌افزار SPSS16 به کار رفته است. در بخش یافته‌های استنباطی، نتایج برگرفته از ضریب همبستگی پیرسون برای متغیرهای مستقل در مقیاس شبه فاصله‌ای نشان داد که بین میزان آگاهی مرتعداران، میزان آگاهی کارشناسان و مروجان، توسعه برنامه‌ریزی آموزشی و توسعه بیمه مراتع، رابطه مثبت و معنیداری وجود دارد و بین نوع روشهای آموزشی - ترویجی و توسعه بیمه مراتع، رابطه معنیداری وجود ندارد. نتایج برگرفته از رگرسیون چند متغیره به روش گام به گام در باره تأثیرهای متغیرهای مستقل تحقیق بر توسعه بیمه مراتع از دیدگاه کارشناسان نیز، نشان می‌دهد که متغیرهای میزان آگاهی مرتعداران و توسعه برنامه‌ریزی آموزشی، بر توسعه بیمه مراتع تأثیر داشته است. بر این اساس می‌توان گفت، متغیرهای پیشگفته، به طور مشترک، ۲۱ درصد از تغییرات متغیر وابسته توسعه بیمه مراتع را تبیین می‌کند.

کلیدواژه‌ها:

آموزشهای ترویجی، بیمه مراتع، توسعه بیمه، صندوق بیمه کشاورزی.

بیمه و
کشاورزی

سال هشتم
شماره ۲۷ و ۲۸
۱۳۹۰

مقدمه

با وجود اهمیت فراوان مراتع کشور در بسیاری از بخشها و بویژه در زمینه گذران زندگی یا امرار معاش جمعیت انبوهی از مردمان روستایی و عشایر کشور، این بخش با تنگناها و دشواریهای گوناگونی روبه‌روست. بهره‌برداری بیش از حد مجاز در مراتع و نداشتن توجه کافی مردم و مسئولان در حفظ و احیای آن و بسیاری چالشهای دیگر موجب شده است که مراتع ایران با سرعت زیادی به سوی تخریب و نابودی پیش روند. این مسئله، نیاز به توجه ویژه دست‌اندرکاران به منظور واکاوی چالشهای موجود و شناسایی راهکارهای سازنده، دارد. یکی از راهکارهای موجود که برای کمک و حفظ و احیای مراتع همراه با رعایت معیشت بهره‌برداران می‌توان در نظر گرفت، بیمه است. بی‌گمان، بیمه موجب افزایش ریسک‌پذیری افراد می‌شود و آنها را برای انجام فعالیتهای همراه با نوآوری تشویق می‌کند و آنها را در فعالیت خود، پایدار و استوار می‌سازد. همچنین افراد را برمی‌انگیزاند تا در برخی فعالیتهای ضروری و حیاتی پرمخاطره، سرمایه‌گذاری کنند. با این همه، بیمه در کاهش یا از بین بردن خطر نقشی ندارد و تنها می‌توان گفت که بیمه به منظور سرشکن کردن و تقسیم خطر در زمانهای مختلف به کار گرفته می‌شود (۵). به دیگر سخن، در صورت پدید آمدن خسارت، زیان وارد شده به یک نفر، به نوعی در بین تمامی افراد بیمه شده، تقسیم می‌شود.

بررسیها نشان می‌دهد، یکی از راهکارهای مؤثر برای توسعه و فراگیر شدن بیمه در میان روستاییان، گسترش فرهنگ بیمه است و برای دستیابی به آن، بهره‌گیری درست و آگاهانه از فرایندهای آموزشی و به‌کارگیری هدفمند ابزارهای گوناگون، گریزناپذیر است. بنابراین، مسئله آموزش از اهمیت و جایگاه ویژه‌ای برخوردار است، به گونه‌ای که هیچ کشوری بدون آموزش نمی‌تواند به حیات خود ادامه دهد. از همین رو، آموزش یکی از شاخصه‌های مهم توسعه، به شمار می‌رود. بدیهی است، آموزشهای ترویجی در زمینه منابع طبیعی نیز، از این قاعده، جدا نیست (۴).

پیشینه پژوهش

سالاری و همکاران (۱۳۸۸)، در پژوهش خود با عنوان «عوامل مؤثر در پذیرش و توسعه بیمه مراتع» به نتایج زیر دست یافتند:

بین تعداد دفعات شرکت کردن مرتعداران در دوره‌های آموزشی، میزان ارائه اطلاعات به مرتعداران از سوی صندوق بیمه کشاورزی، تماس مرتعداران با کارشناسان صندوق بیمه، آگاهی مرتعداران از هدفها و سودمندیهای بیمه و توسعه بیمه مراتع، رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

عبدلی و همکاران (۱۳۸۷)، در مقاله خود با عنوان «عوامل مؤثر در پذیرش بیمه مراتع در استان همدان» به تأثیر عواملی همچون تبلیغات و اطلاع‌رسانی، میزان ارتباط با افراد و نهادهای مربوط (شرکت کردن در کلاسهای ترویجی، مراجعه به اداره‌های مربوط و کارشناسان آنها، تعامل با دیگر کانالهای ارتباطی) صفتهای شخصیتی مرتعداران، رضایت از میزان حق بیمه، نگرش مرتعداران نسبت به بیمه، دریافت وام و تسهیلات، در افزایش پذیرش بیمه مراتع اشاره داشتند.

یعقوبی (۱۳۷۹)، در پایان‌نامه خود با عنوان «بررسی عوامل مؤثر بر پذیرش و عدم پذیرش بیمه دام روستایی در استان اصفهان»، به بررسی نگرش دامداران و کارشناسان بیمه در مورد عوامل تأثیرگذار بر روند پذیرش بیمه پرداخته و در پایان به این نتیجه دست یافته است که متغیرهای درآمد، میزان دریافت وام، دفعات دریافت وام، تعداد دام، تلفات دام، تماس با کانالهای ارتباطی و آگاهی نسبت به طرح بیمه دام، دارای رابطه معنی‌دار مثبتی با متغیر وابسته یعنی پذیرش بیمه است. با وجود این، بیشترین تأثیر معنی‌دار بر پذیرش بیمه، مربوط به چهار متغیر درآمد، تعداد دفعات دریافت وام، آگاهی از طرح بیمه و تلفات دام است. در این تحقیق، رابطه‌ای بین متغیرهای سن، سواد، سابقه کاری، خصوصیت‌های اجتماعی، نگرش نسبت به بیمه، ارتباط با مروجان و شرکت کردن در فعالیتهای آموزشی-ترویجی، با پذیرش، به دست نیامده است.

نعیمی نظام‌آبادی (۱۳۷۷)، در پایان‌نامه خود با عنوان «بررسی و تعیین عوامل

مؤثر بر گسترش و توسعه بیمه محصولات کشاورزی»، با انجام تحقیق در استان گلستان، به مطالعه دیدگاههای کارشناسان بیمه و کشاورزان آن استان درمورد توسعه بیمه، پرداخته است. نتایج به دست آمده از این تحقیق نشان داد که از نظر کارشناسان و کشاورزان، شناخت بیمه محصولات کشاورزی، آگاهی از مزایای آن، بهبود عملکرد صندوق بیمه، ارائه خدمات بهتر و انجام تعهدات از سوی صندوق و نیز میزان حق بیمه و چگونگی محاسبه آن و دیگر عوامل، در توسعه و گسترش بیمه محصولات کشاورزی در میان کشاورزان مؤثر است.

درخشان (۱۳۷۳) در مقاله خود زیر عنوان «نقش آموزش و ترویج در بهره‌برداری از طرحهای واگذاری مراتع کشور» نتیجه می‌گیرد، مراتع ایران با سرعت زیاد رو به نابودی یا تخریب است که به طور کلی، دو عامل اصلی در نابودی یا تخریب آن دخالت دارد: عوامل طبیعی و عوامل انسانی. دخالت در اکوسیستم، با پیچیدگی زیادی همراه است، اما عامل انسانی در نابودی مراتع را می‌توان کنترل و مهار کرد و به احیای مراتع پرداخت. از دیدگاه نظری و تجربه دیگر کشورهای موفق در این امر، نمایان است که احیای مراتع و جلوگیری از نابودی یا تخریب آن زمانی انجام‌پذیر است که دانش، بینش و مهارت بهره‌برداران از مراتع، افزایش یابد. این وظیفه نیز، برعهده سازمان یا نهادی در زمینه ترویج «مرتعداری» است که به وسیله آموزشهای ویژه، امکان‌پذیر است.

ماینسموریر و کلسی^۱ (۲۰۰۱)، در تحقیق خود نشان دادند، در نیازسنجی‌های آموزشی و تعیین برنامه‌های آموزشی به منظور پذیرش و توسعه بیمه، باید به مسئله وقت و مدت زمان لازم برای برنامه، توجه شود.

1. Mincemoryer & kelsey

واندویر^۱ (۲۰۰۱)، در پژوهشی با عنوان «تقاضا برای بیمه محصولات منطقه‌ای در بین تولیدکنندگان منطقه لیتجی در شمال ویتنام»، با مطالعه عوامل مؤثر بر تصمیم کشاورزان مبنی بر قبول بیمه، به این نتیجه دست یافت که خصوصیتها و ویژگیهای فردی کشاورزان در پذیرش بیمه از سوی آنها مؤثر است. همچنین میزان حق بیمه، یکی از عواملی است که رابطه منفی با میزان پذیرش داشته و متغیر درآمد کشاورزان نیز رابطه‌ای معنی‌دار و مثبت با پذیرش بیمه دارد.

میشرا^۲ (۱۹۹۹)، در تحقیق خود، مهمترین عوامل توسعه نظام بیمه کشاورزی را افزایش پوششهای بیمه‌های کشاورزی، شناسایی کشاورزان هدف، تأمین اعتبارات لازم برای جبران خسارت و برقراری ارتباطات مناسبتر با کشاورزان به شمار می‌آورد.

اکوری^۳ (۱۹۹۸)، در پژوهشی با عنوان «تقاضا برای بیمه چندخطره محصولات کشاورزی»، با بررسی گندمکاران، به بررسی موانع پذیرش بیمه از سوی کشاورزان مورد نظر پرداخته و برپایه نتایج به دست آمده، کمبود افراد آموزش دیده، کمبود زیرساخت‌های پایه‌ای و نبود تضمین مالی طرح برای کشاورزان را از موانع بیمه معرفی کرده است.

سی. وو^۴ (۱۹۹۷)، در تحقیقی که در تایوان انجام داد، نمایان کرد که نقش آموزش در تولید برای مراحل میانی توسعه در کشورهایمانند تایوان، مؤثر است. در این تحقیق، سهم آموزش در مراحل اولیه توسعه، نامعین است؛ اما مشخص شد که در مناطق کشاورزی با تراکم جمعیتی بالا و جاهایی که تولید در مزارع خانوادگی کوچک انجام می‌گیرد، آموزش کشاورزان (حدود شش سال به طور متوسط) تأثیر شگرفی در پیشرفت و تسریع توسعه خواهد داشت.

1. Vandaveer
2. Mishra
3. Okorie
4. C.Wu

نگوین و چنگ^۱ (۱۹۹۷)، با استفاده از نتایج رگرسیون که در پنج استان در چین انجام شد، نشان دادند که آموزش کشاورزان، تأثیر شگرفی در معیشت ایشان دارد. در این تحقیق، خانوارهایی که رئیس آنها آموزش دیده بود، با خانوارهایی که رئیس آنها آموزش ندیده بود، مقایسه شدند و این نتیجه به دست آمد که خانوارهایی با تنها سه سال سابقه آموزش، از نظر معیشتی، در وضع بسیار بهتری، زندگی می‌کردند.

بیمه منابع طبیعی، با سابقه‌ای کمتر نسبت به بیمه کشاورزی، هنوز به طور گسترده در جایگاه واقعی خود قرار نگرفته و برای رسیدن به وضعیت مطلوب، راه درازی را در پیش دارد. به طور ویژه، در زمینه بیمه مراتع نیز، در برخورد با مرتعداران، شناخت شرایط اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی آنها و عواملی که به توسعه بیشتر بیمه از سوی آنها کمک می‌کند، می‌تواند مدیران و مسئولان را برای تدوین برنامه‌های آموزشی ترویجی مناسبتر، رهنمون باشد. در نتیجه با توجه به ضرورت کاربست نظام بیمه، بررسی نقش آموزشهای ترویجی در توسعه بیمه مراتع از سوی ذی‌نفعان می‌تواند، به گسترش و ادامه عملکرد مناسب این نظام یاری رساند و از اهمیت ویژه‌ای نیز، برخوردار باشد.

فلسفه وجودی آموزشهای ترویجی در بخش منابع طبیعی تجدید شونده آن است که راه ترغیب و به‌کارگیری امکانات آموزشی، تغییرات در شیوه تفکر، گرایشها و تمایلات، دانش، بینش و مهارت مرتعداران را هموار سازد و در نهایت، با ایجاد انگیزه، زمینه‌های اجرای بیمه را فراهم آورد. بالا بردن اثربخشی و کارایی بیمه، در گروی ایجاد شفافیت و برقراری یک نظام آموزشی- ترویجی جامع و مؤثر است و با بهره‌گیری از این چنین نظامی، زمینه‌های توسعه بیمه فراهم خواهد شد (۳).

یکی از ابزارهای کاهش زیان و توسعه فرهنگ بیمه، آموزشهای ترویجی است. هرچه ترویج و آموزش درباره سودمندیها و مزیت‌های بیمه، بیشتر در دسترس مردم باشد، در نتیجه، بر اعتماد مردم به بیمه و خدمات آن افزوده می‌شود و فرهنگ بیمه به طور مؤثری بهبود می‌یابد (۱).

همچنین، برای توسعه و گسترش و فراگیر شدن بیمه باید با استفاده از آموزشهای ترویجی کارآمد و مؤثر، فعالان و دست‌اندرکاران امور مرتعداری را در مورد هدفهای بیمه و فلسفه آن توجیه کرد. از سویی، نظام آموزشی نیز باید، سازوکار و شیوه بیان ساده‌ای داشته باشد و جنبه کاربردی آن تقویت شود.

تلاش پژوهشگران در این زمینه باید، رسیدن به شناخت آموزشهای ترویجی و توانمندیها و کاستیهای آنها برای یافتن مناسبترین نوع این آموزشها در جهت ترویج و توسعه فرهنگ بیمه باشد. از دیگر سو، برای اینکه بتوان با مرتعداران به تعاملی سازنده دست یافت، نخست باید نیازها و خواسته‌های آنها را درک کرد. می‌توان طی بررسیها و پژوهشهای دقیق، دیدگاههای کارشناسان و نیز نقش آموزشهای ترویجی در توسعه بیمه را در نواحی مختلف کشور آشکار ساخت. با برخورداری از چنین آمار و اطلاعاتی می‌توان برنامه‌هایی عقلانی‌تر و اجرایی‌تر را طراحی و اجرا کرد، زیرا تاکنون در مورد بیمه منابع طبیعی و بویژه بیمه مراتع در سطح کشور، تحقیقی جامع و کامل صورت نگرفته است و نیاز به این گونه بررسیها به منظور گسترش سطح پوشش بیمه و نفوذ بیشتر در میان مرتعداران، احساس می‌شود.

با توجه به آنچه گفته شد، هدف اصلی از این تحقیق، بررسی نقش آموزشهای ترویجی در توسعه بیمه مراتع از دیدگاه کارشناسان صندوق بیمه کشاورزی استان تهران در نظر گرفته شده است.

روش و ابزارهای پژوهش

پژوهش حاضر، از نوع کاربردی است و از آنجاکه تلاش بر آن بوده تا هرآنچه هست، بدون هیچگونه دخالتی، نمایانده و تنها به تشریح متغیرها در جامعه مورد بررسی، پرداخته شود و نیز اینکه، کنترل متغیرهای تحقیق برای پژوهشگران، امکانپذیر نیست، بنابراین، پژوهش، از نوع تحقیقات توصیفی به شمار می‌آید و از آنجاکه به بررسی روابط متغیرها می‌پردازد، به روش همبستگی است.

جمعیت مورد مطالعه، در برگیرنده نمونه برگزیده‌ای از جمعیت کارشناسان مورد نظر است که با توجه به محدودیتهای تحقیق، پراکندگی جمعیت مورد نظر و گستردگی جغرافیایی، تعداد ۱۰۰ نفر از کارشناسان صندوق بیمه کشاورزی استان تهران، انتخاب شدند تا پرسشنامه‌های تنظیمی از سوی آنها تکمیل شود. به منظور برآورد حجم نمونه هم، به علت کم بودن حجم نمونه، روش سرشماری به کار رفت. ابزار جمع‌آوری داده‌ها نیز، پرسشنامه بوده و متغیرهای مستقل این تحقیق، در چهار دسته متغیر، مورد بررسی قرار گرفته که در بردارنده: روشهای آموزشی- ترویجی، توسعه منابع انسانی(مرتعداران)، توسعه منابع انسانی(کارشناسان و مروجان)، توسعه برنامه‌ریزی آموزشی در زمینه بیمه مراتع بوده و متغیر وابسته نیز، توسعه بیمه مراتع است. در این تحقیق، پنج فرضیه در چارچوب رابطه بین متغیرهای مستقل و وابسته، در نظر گرفته شده که عبارت است از:

۱. بین کارشناسان زن و مرد از لحاظ دیدگاه توسعه بیمه، تفاوت معنیداری وجود دارد.

$$H_0: \mu_1 = \mu_2 \quad H_1: \mu_1 \neq \mu_2$$

۲. بین نوع روشهای آموزشی- ترویجی و توسعه بیمه مراتع، رابطه معنیداری وجود دارد.

$$H_0: r = 0 \quad H_1: -1 < r < 1 \quad r \neq 0$$

۳. بین میزان آگاهی مرتعداران و توسعه بیمه مراتع، رابطه معنیداری وجود دارد.

$$H_0: r = 0 \quad H_1: -1 < r < 1 \quad r \neq 0$$

۴. بین میزان آگاهی کارشناسان و مروجان و توسعه بیمه مراتع، رابطه معنیداری وجود دارد.

$$H_0: r = 0 \quad H_1: -1 < r < 1 \quad r \neq 0$$

۵. بین توسعه برنامه‌ریزی آموزشی و توسعه بیمه مراتع، رابطه معنیداری وجود دارد.

$$H_0: r = 0 \quad H_1: -1 < r < 1 \quad r \neq 0$$

در این پژوهش، پس از جمع‌آوری و دسته‌بندی داده‌ها، از دو روش آمار توصیفی و استنباطی برای تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده شده است. آمار توصیفی به کار رفته در این تحقیق در برگیرنده: جدول توزیع فراوانی، درصد فراوانی، درصد تجمعی، میانگین، میانه، مد و انحراف معیار است. آمار استنباطی استفاده شده نیز دربردارنده: آزمون من-ویتنی، ضریب همبستگی اسپیرمن و رگرسیون چند متغیره است.

یافته‌های پژوهش

یافته‌های توصیفی

۱. سن:

بر اساس اطلاعات جمع‌آوری شده در جدول شماره ۱، سن ۲۸ درصد از کارشناسان، بالای ۴۶ سال است که بیشترین درصد را به خود اختصاص داده است. ۶ درصد از کارشناسان، زیر ۲۵ سال سن دارند و کمترین درصد را به خود اختصاص داده‌اند. کمترین سن کارشناسان، ۲۳ سال و بیشترین آن هم، ۵۷ سال است. میانگین سن در بین این کارشناسان، نزدیک به ۴۰ سال است.

جدول شماره ۱: توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب سن

سن (به سال)	فراوانی (نفر)	درصد	درصد تجمعی
زیر ۲۵ سال	۶	۶	۶
۲۶ تا ۳۰	۱۸	۱۸	۲۴
۳۱ تا ۳۵	۱۷	۱۷	۴۱
۳۶ تا ۴۰	۱۶	۱۶	۵۷
۴۱ تا ۴۵	۱۵	۱۵	۷۲
۴۶ به بالا	۲۸	۲۸	۱۰۰
جمع	۱۰۰	۱۰۰	

حداقل: ۲۳ میانگین: ۳۹/۳۸ میانه: ۴۰ نما: ۴۰ انحراف معیار: ۹/۴۷ حداکثر: ۵۷

برگرفته از: یافته‌های پژوهش

۲. جنسیت:

در زمینه جنسیت کارشناسان، ۲۹ درصد از آنان، زن و ۷۱ درصد آنان، مرد بوده‌اند.

جدول شماره ۲: توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب جنسیت

جنسیت	فراوانی	درصد	درصد تجمعی
زن	۲۹	۲۹	۲۹
مرد	۷۱	۷۱	۱۰۰
جمع	۱۰۰	۱۰۰	

نما: مرد

برگرفته از: یافته‌های پژوهش

۳. سابقه کار:

چنانکه داده‌های جدول شماره ۳ نشان می‌دهد، سابقه کار ۲۹ درصد از کارشناسان، زیر ۵ سال است که بیشترین درصد را به خود اختصاص داده است. از سویی، ۶ درصد از کارشناسان بین ۲۱ تا ۲۵ سال سابقه کار دارند که کمترین درصد را به خود اختصاص می‌دهند. کمترین سابقه کار، ۱ سال و بیشترین آن هم ۳۰ سال است. میانگین سابقه کار در میان کارشناسان نیز، حدود ۱۴ سال است.

فصلنامه
پژوهشی

جدول شماره ۳: توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب سابقه کار

سابقه کار	فراوانی (نفر)	درصد	درصد تجمعی
زیر ۵ سال	۲۹	۲۹	۲۹
۶ تا ۱۰ سال	۱۳	۱۳	۴۲
۱۱ تا ۱۵ سال	۱۷	۱۷	۵۹
۱۶ تا ۲۰ سال	۱۶	۱۶	۷۵
۲۱ تا ۲۵ سال	۶	۶	۸۱
۲۵ سال به بالا	۱۹	۱۹	۱۰۰
جمع	۱۰۰	۱۰۰	

حداقل: ۱؛ میانگین: ۱۳/۷۸ سال؛ میانه: ۱۳؛ نما: ۱؛ انحراف معیار: ۹/۵۴؛ حداکثر: ۳۰

برگرفته از: یافته‌های پژوهش

۴. منابع آگاهی و دریافت اطلاع از بیمه مراتع:

یافته‌های ارائه شده در جدول شماره ۴ نشان می‌دهد، ۴۹ درصد از کارشناسان با بیشترین فراوانی بر این باورند که اطلاع‌رسانی به مرتعداران درباره بیمه مراتع، به وسیله کارشناسان منابع طبیعی انجام می‌گیرد و نظر ۳ درصد از آنها با کمترین فراوانی این است که منابع آگاهی مرتعداران از بیمه مراتع، نشریه‌های ترویجی است.

جدول شماره ۴: توزیع فراوانی پاسخگویان بر اساس منابع آگاهی و دریافت اطلاع از بیمه مراتع

درصد تجمعی	درصد	فراوانی (نفر)	
۱۸	۱۸	۱۸	کارشناسان بیمه
۶۷	۴۹	۴۹	کارشناسان منابع طبیعی
۷۸	۱۱	۱۱	دوستان و آشنایان
۸۱	۳	۳	نشریه‌های ترویجی
۸۵	۴	۴	کارگزاران بیمه
۹۱	۶	۶	رسانه‌های گروهی
۹۶	۵	۵	مددکاران ترویج
۱۰۰	۴	۴	بزرگان روستا
	۱۰۰	۱۰۰	جمع

نما: کارشناسان منابع طبیعی

برگرفته از: یافته‌های پژوهش

۵. علت‌های بیمه کردن مراتع:

چنانکه یافته‌های جدول شماره ۵ نمایان می‌کند، ۶۵ درصد از کارشناسان، با بیشترین فراوانی بر این باورند که مهمترین علت بیمه کردن مراتع از سوی مرتعداران،

خشکسالی است و نظر ۳ درصد از آنها با کمترین فراوانی بر این است که مهمترین علت بیمه مراتع از سوی مرتعداران، آفتها و بیماریهاست.

جدول شماره ۵: توزیع فراوانی پاسخگویان بر اساس علت‌های بیمه کردن مراتع از سوی مرتعداران

درصد تجمعی	درصد	فراوانی (نفر)	
۷	۷	۷	سیل
۲۰	۱۳	۱۳	تگرگ
۸۵	۶۵	۶۵	خشکسالی
۸۹	۴	۴	سرما
۹۷	۸	۸	آتشسوزی
۱۰۰	۳	۳	آفت و بیماری
	۱۰۰	۱۰۰	جمع

نما: خشکسالی

برگرفته از: یافته‌های پژوهش

۶. روشهای آموزشی- ترویجی:

برپایه داده‌های جدول شماره ۶، روشهای آموزشی- ترویجی دربردارنده ۹ پرسش در سطح ترتیبی است که از نظر پاسخگویان، تماس با مروجان منابع طبیعی، با کمترین ضریب تغییرات، در اولویت نخست است و نشاندهنده اهمیت بیشتر آن در بین روشهای آموزشی- ترویجی است. نمایش فیلمهای ترویجی نیز، با بیشترین ضریب تغییرات، در اولویت آخر قرار دارد.

جدول شماره ۶: اولویتبندی دیدگاه کارشناسان در زمینه روشهای آموزشی - ترویجی

اولویت	ضریب تغییرات	انحراف معیار	میانگین	روشهای آموزشی - ترویجی
۱	۳۲/۱۵۹۶	۰/۹۸۷۳	۳/۰۷۰۰	تماس با مروجان منابع طبیعی
۲	۳۲/۴۰۸۹	۱/۰۰۵۰	۳/۱۰۱۰	تماس با رهبران محلی و معتمدان
۳	۳۵/۸۹۲۸	۱/۰۰۵۰	۲/۸۰۰۰	پخش برنامه‌های آموزشی و ترویجی از رادیو
۴	۳۸/۹۸۷۹	۰/۹۶۶۹	۲/۹۳۹۴	توزیع نشریه‌ها و مجله‌های آموزشی - ترویجی در زمینه بیمه مراتع
۵	۳۹/۶۲۴۶	۱/۱۱۲۷	۲/۸۰۸۱	سخنرانیهای آموزشی - ترویجی
۶	۴۰/۲۰۵۲	۱/۲۱۴۲	۳/۰۲۰۰	برگزاری کلاسهای آموزشی - ترویجی
۷	۴۱/۷۱۲۴	۱/۱۶۲۹	۲/۷۸۷۹	پخش برنامه‌های آموزشی - ترویجی از تلویزیون
۸	۴۵/۲۱۳۲	۰/۸۹۰۴۳	۱/۹۶۹۴	استفاده از فناوریهای نوین (پیامک، اینترنت) در اطلاع رسانی
۹	۴۹/۴۵۹۶	۱/۲۲۶۶	۲/۴۸۰۰	نمایش فیلمهای ترویجی

کاملاً نامطلوب: ۱ نامطلوب: ۲ حدوداً نامطلوب: ۳ مطلوب: ۴ کاملاً مطلوب: ۵

برگرفته از: یافته‌های پژوهش

۷. میزان آگاهی مرتعداران:

برپایه داده‌های جدول شماره ۷، میزان آگاهی مرتعداران در بخش بیمه مراتع، در برگیرنده ۵ پرسش در سطح ترتیبی است که از نظر پاسخگویان، میزان آگاهی مرتعداران از اهمیت و مزایای بیمه، با کمترین ضریب تغییرات، در اولویت نخست قرار دارد و وضعیت مطلوبی در این بخش وجود دارد. از سویی، میزان آگاهی مرتعداران از شیوه محاسبه غرامت در هنگام پدید آمدن حوادث، در اولویت آخر است.

جدول شماره ۷: اولویتبندی دیدگاه کارشناسان در زمینه میزان آگاهی مرتعداران در بخش بیمه مراتع

اولویت	ضریب تغییرات	انحراف معیار	میانگین	میزان آگاهی مرتعداران
۱	۲۹/۸۸۴۸	۰/۷۲۹۱	۲/۴۴۰۰	میزان آگاهی مرتعداران از اهمیت و مزیت‌های بیمه
۲	۲۹/۹۱۳۰	۰/۷۷۰۵	۲/۵۷۵۸	میزان آگاهی مرتعداران از خطرهایی که زیر پوشش بیمه مراتع قرار می‌گیرد
۳	۳۳/۶۰۶۶	۰/۷۰۹۱	۲/۱۱۰۰	میزان آگاهی مرتعداران از وظایف صندوق بیمه کشاورزی
۴	۳۴/۱۵۰۶	۰/۷۴۷۹	۲/۱۹۰۰	میزان آگاهی مرتعداران از شرایط و شیوه عقد قرارداد با صندوق بیمه کشاورزی
۵	۴۸/۵۳۴۰	۰/۸۵۴۲	۱/۷۶۰۰	میزان آگاهی مرتعداران از چگونگی محاسبه غرامت در هنگام پدید آمدن حوادث

کاملاً نامطلوب: ۱ نامطلوب: ۲ حدوداً نامطلوب: ۳ مطلوب: ۴ کاملاً مطلوب: ۵

برگرفته از: یافته‌های پژوهش

فصلنامه پژوهشی

۸. میزان آگاهی کارشناسان و مروجان:

برپایه داده‌های جدول شماره ۸، میزان آگاهی کارشناسان و مروجان در بخش بیمه مراتع، ۵ پرسش را در سطح ترتیبی در بر می‌گیرد که از نظر پاسخگویان، میزان آگاهی کارشناسان و مروجان از قوانین و تخلفات در زمینه بیمه مراتع، با کمترین ضریب تغییرات، در اولویت نخست قرار دارد و توسعه بیشتر این بخش را نشان می‌دهد. همچنین، همکاریهای چندسویه کارشناسان، مروجان و مرتعداران در زمینه توسعه بیمه مراتع، در اولویت آخر است که نشان می‌دهد، وضعیت مطلوبی در این بخش وجود ندارد.

جدول شماره ۸: اولویتبندی دیدگاه کارشناسان در زمینه میزان آگاهی کارشناسان و مروجان

اولویت	ضریب تغییرات	انحراف معیار	میانگین	میزان آگاهی کارشناسان و مروجان
۱	۲۴/۹۱۸۶	۰/۸۲۷۳	۳/۳۲۰۰	میزان آگاهی کارشناسان و مروجان از قوانین و تخلفات در زمینه بیمه مراتع
۲	۲۹/۷۱۴۲	۰/۹۳۶۰	۳/۱۵۰۰	میزان آگاهی کارشناسان و مروجان از وظایف بیمه‌گذار در برابر بیمه‌گر
۳	۳۰/۴۱۵۲	۰/۹۱۵۵	۳/۰۱۰۰	میزان تخصص کارشناسان و مروجان در زمینه بیمه مراتع
۴	۳۳/۹۰۳۲	۰/۹۴۵۹	۲/۷۹۰۰	مهارت‌های ارتباطی - ترویجی کارشناسان و مروجان برای جلب توجه و همکاری بیشتر مرتعداران برای بیمه کردن مراتع
۵	۳۹/۲۰۶۲	۱/۰۰۷۶	۲/۵۷۰۰	همکاری‌های چند جانبه کارشناسان، مروجان و مرتعداران در زمینه توسعه بیمه مراتع

کاملاً نامطلوب: ۱ نامطلوب: ۲ حدوداً نامطلوب: ۳ مطلوب: ۴ کاملاً مطلوب: ۵

برگرفته از: یافته‌های پژوهش

۹. توسعه برنامه‌ریزی آموزشی:

چنانکه داده‌های جدول شماره ۹ نشان می‌دهد، توسعه برنامه‌ریزی آموزشی دربردارنده ۵ گویه در سطح ترتیبی است که از نظر پاسخگویان، نیازسنجی آموزشی برای کارشناسان و مروجان، با کمترین ضریب تغییرات، در اولویت نخست است و توسعه بیشتری در این بخش دیده می‌شود. از دیگر سو، به‌روز بودن محتوای برنامه‌های آموزشی در زمینه بیمه نیز، در اولویت آخر قرار دارد که نشان می‌دهد، وضعیت مطلوبی در این بخش وجود ندارد.

جدول شماره ۹: اولویتبندی دیدگاه کارشناسان در زمینه توسعه برنامه‌ریزی آموزشی

اولویت	ضریب تغییرات	انحراف معیار	میانگین	توسعه برنامه‌ریزی آموزشی
۱	۳۴/۷۱۸۰	۰/۹۲۳۵	۲/۶۶۰۰	نیازسنجی آموزشی برای کارشناسان و مروجان
۲	۳۷/۱۸۲۹	۰/۹۱۴۷	۲/۴۶۰۰	استفاده از امکانات آموزشی برای بالا بردن کیفیت آموزش
۳	۳۷/۲۷۲۷	۰/۸۶۱۰	۲/۳۱۰۰	نیازسنجی آموزشی برای مرتعداران در زمینه توسعه بیمه مراتع
۴	۳۸/۰۵۷۵	۰/۸۶۰۱	۲/۲۶۰۰	ارزشیابی مستمر برنامه‌های آموزشی در زمینه بیمه
۵	۴۲/۴۲۲۵	۱/۰۱۳۹	۲/۳۹۰۰	به روز بودن محتوای برنامه‌های آموزشی در زمینه بیمه

کاملاً نامطلوب: ۱ نامطلوب: ۲ حدوداً نامطلوب: ۳ مطلوب: ۴ کاملاً مطلوب: ۵

برگرفته از: یافته‌های پژوهش

۱۰. مقایسه میانگین (رابطه بین متغیرهای رسمی و توسعه بیمه مراتع) به دلیل آنکه جنسیت، متغیر اسمی دو وجهی است، برای بررسی معنیدار بودن آن از آزمون t استفاده شده است.

نتیجه آزمون نشان می‌دهد، بین کارشناسان زن و مرد از لحاظ دیدگاه توسعه بیمه، تفاوت معنیداری وجود ندارد (جدول شماره ۱۰).

جدول شماره ۱۰: رابطه بین متغیرهای اسمی و توسعه بیمه مراتع

متغیر مستقل	مقیاس	متغیر وابسته	مقیاس	نوع آزمون	F	سطح معنیداری
جنسیت	اسمی	توسعه بیمه مراتع	فاصله ای	t	۰/۶۷۸	۰/۴۱۲

برگرفته از: یافته‌های پژوهش

۱۱. همبستگی (رابطه بین متغیرهای تربیتی و توسعه بیمه مراتع - جدول شماره ۱۱) - بین نوع روشهای آموزشی - ترویجی و توسعه بیمه مراتع، رابطه معنیداری وجود ندارد.

- بین میزان آگاهی مرتعداران و توسعه بیمه مراتع، رابطه مثبت و معنیداری در سطح ۹۹ درصد وجود دارد.

رامی، امیدی و جوادی

- بین میزان آگاهی کارشناسان و مروجان و توسعه بیمه مراتع، رابطه مثبت و معنیداری در سطح ۹۵ درصد وجود دارد.
- بین توسعه برنامه‌ریزی آموزشی و توسعه بیمه مراتع رابطه، مثبت و معنیداری در سطح ۹۹ درصد وجود دارد.

جدول شماره ۱۱: رابطه بین متغیرهای تربیتی و توسعه بیمه مراتع

متغیر مستقل	مقیاس	متغیر وابسته	مقیاس	نوع آزمون	ضریب همبستگی	سطح معنیداری
روشهای آموزشی-ترویجی	شبه فاصله‌ای	توسعه بیمه مراتع	شبه فاصله‌ای	پیرسون	۰/۱۲۶	۰/۲۳
آگاهی مرتعداران	شبه فاصله‌ای			پیرسون	۰/۳۶۶	۰/۰۰۰**
آگاهی کارشناسان و مروجان	شبه فاصله‌ای			پیرسون	۰/۲۵۱	۰/۰۱۳*
توسعه برنامه‌ریزی آموزشی	شبه فاصله‌ای			پیرسون	۰/۳۴۴	۰/۰۰۱**

** معنیداری در سطح ۹۹ درصد * معنیداری در سطح ۹۵ درصد

برگرفته از: یافته‌های پژوهش

یافته‌های تحلیلی

جدول شماره ۱۲: متغیرهای مستقل معیندار

متغیر	نوع آزمون	ضریب همبستگی	سطح معنیداری
X ₁ آگاهی مرتعداران	پیرسون	۰/۳۶۶	۰/۰۰۰**
X ₂ آگاهی کارشناسان و مروجان	پیرسون	۰/۲۵۱	۰/۰۱۳*
X ₃ توسعه برنامه‌ریزی آموزشی	پیرسون	۰/۳۴۴	۰/۰۰۱**

برگرفته از: یافته‌های پژوهش

رگرسیون چند متغیری به روش گام به گام

گام دوم:

نتایج به دست آمده از رگرسیون چند متغیره به روش گام به گام پیرامون تأثیرهای متغیرهای مستقل تحقیق بر توسعه بیمه مراتع از دیدگاه کارشناسان، تا دو

بیمه و
کشاورزی

سال هشتم
شماره ۲۸ و ۲۷
۱۳۹۰

گام پیش رفته است. در این مرحله، پس از متغیر پذیرش مرتعداداران، متغیر توسعه برنامه ریزی آموزشی وارد معادله شده است.

در این مرحله، ضریب رگرسیون $R=0/481$ و ضریب تعیین $R^2 = 0/232$ و ضریب تعیین تعدیل شده $R^2 = 0/215$ به دست آمده است

($F = 14/031$ و $sig = 0/000$)، بر این اساس می توان گفت که متغیرهای آگاهی مرتعداداران و توسعه برنامه ریزی آموزشی، به طور مشترک، حدود ۲۱ درصد از تغییرات متغیر وابسته توسعه بیمه مراتع را تبیین می کند (جدول شماره ۱۳).

جدول شماره ۱۳: خلاصه محاسبات رگرسیون توسعه بیمه مراتع بر اساس پذیرش مرتعداداران و توسعه برنامه ریزی آموزشی

متغیر	B	خطای استاندارد B	Beta	t	sig
عدد ثابت	۱/۱۲۰	۰/۲۳۲	-	۴/۸۳۰	۰/۰۰۰
آگاهی مرتعداداران	۰/۲۹۷	۰/۰۷۹	۰/۳۴۳	۳/۷۶۳	۰/۰۰۰
توسعه برنامه ریزی آموزشی	۰/۲۲۷	۰/۰۶۶	۰/۳۱۳	۳/۴۳۶	۰/۰۰۱

برگرفته از: یافته های پژوهش

با توجه به ضریبهای جدول شماره ۱۳، معادله خط رگرسیون در گام دوم به صورت زیر است:

$$Y = 1/120 + (0/297)X_1 + (0/227)X_3$$

معادله استاندارد شده آن نیز، عبارت است از:

$$Y = 0/343 X_1 + 0/313 X_3$$

نتیجه گیری و پیشنهادها

در این بخش، نخست چکیده و فشرده ای از مقایسه فرضیه ها و نتایج و یافته های این پژوهش با دیگر پژوهشها، در جدول شماره ۱۴، ارائه می شود:

جدول شماره ۱۴: خلاصه مقایسه نتایج

شماره	فرضیه	نتیجه	محقق
۱	بین نوع روشهای آموزشی- ترویجی و توسعه بیمه مراتع، رابطه معنیداری وجود دارد.	رد	تأیید: سالاری و همکاران (۱۳۸۸)، عبدلی و همکاران (۱۳۸۷) رد: یعقوبی (۱۳۷۹)
۲	بین میزان آگاهی مرتعداران و توسعه بیمه مراتع، رابطه معنیداری وجود دارد.	تأیید	تأیید: سالاری و همکاران (۱۳۸۸)، نعیمی نظام آبادی (۱۳۷۷)، درخشان (۱۳۷۳)
۳	بین میزان آگاهی کارشناسان و مروجان و توسعه بیمه مراتع، رابطه معنیداری وجود دارد.	تأیید	تأیید: یعقوبی (۱۳۷۹)، عباسی (۱۳۷۸)
۴	بین توسعه برنامه‌ریزی آموزشی و توسعه بیمه مراتع، رابطه معنیداری وجود دارد.	تأیید	تأیید: درخشان (۱۳۷۳)، عباسی (۱۳۷۸)

- چنانکه نتایج برگرفته از رگرسیون چند متغیره به روش گام به گام پیرامون تأثیرهای متغیرهای مستقل تحقیق بر توسعه بیمه مراتع از دیدگاه کارشناسان نشان می‌دهد، متغیرهای آگاهی مرتعداران و توسعه برنامه‌ریزی آموزشی، بر توسعه بیمه مراتع تأثیر داشته است. بر این اساس می‌توان نتیجه گرفت: متغیرهای پیشگفته، به طور مشترک، ۲۱ درصد از تغییرات متغیر وابسته توسعه بیمه مراتع را تبیین می‌کند. از همین رو، پیشنهاد می‌شود، به منظور افزایش میزان آگاهی مرتعداران، از رهبران افکار و معتمدان محلی یاری و همکاری گیرند. همچنین در راستای افزایش میزان پذیرش، طرحهای بیمه متناسب با شرایط و ویژگیهای فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی مرتعداران به اجرا درآید و توسعه برنامه‌ریزی آموزشی از سوی مسئولان نیز، مورد توجه بیشتری قرار گیرد. همچنین، شرایط توسعه این امر مهم نیز، از سوی دولت، آسان و حمایت شود.

- یافته‌های پژوهش در مورد اولویتبندی روشهای آموزشی- ترویجی نشان داد که از نظر پاسخگویان، تماس با مروجان منابع طبیعی با کمترین ضریب تغییرات در اولویت نخست جای دارد و نمایش فیلمهای ترویجی با بیشترین ضریب تغییرات، در اولویت آخر قرار دارد.

در این راستا، سالاری و همکاران (۱۳۸۸) نیز در مقاله خود، تماس مرتعداران با کارشناسان را از عوامل توسعه بیمه عنوان کرده بودند. در حالی که یعقوبی (۱۳۷۹) در پایان نامه خود، بین ارتباط با مروجان و پذیرش بیمه، رابطه معنیداری پیدا نکرده بود.

- برپایه یافته‌های به دست آمده، اولویتبندی توسعه منابع انسانی (مرتعداران) در بخش بیمه مراتع نمایان کرد که از نظر پاسخگویان، میزان آگاهی مرتعداران از اهمیت و مزیت‌های بیمه، با کمترین ضریب تغییرات، در اولویت نخست قرار دارد که توسعه بیشتر این بخش را نشان می‌دهد. از سویی، میزان آگاهی مرتعداران از چگونگی محاسبه غرامت در هنگام پدید آمدن حوادث، در اولویت آخر قرار گرفت.

پیش از این، سالاری و همکاران (۱۳۸۸) و نعیمی نظام آبادی (۱۳۷۷) و یعقوبی (۱۳۷۹) نیز در تحقیقات خود به این نتیجه رسیده بودند که آگاهی مرتعداران از مزیتها و هدفهای بیمه، در توسعه بیمه مؤثر است.

- اولویتبندی توسعه منابع انسانی (کارشناسان و مروجان) در بخش بیمه مراتع نیز نشان داد، از نظر پاسخگویان، میزان آگاهی کارشناسان و مروجان از قوانین و تخلفات در زمینه بیمه مراتع، با کمترین ضریب تغییرات، در اولویت نخست است که توسعه بیشتر این بخش را نمایان می‌کند. همکاریهای چند سویه کارشناسان، مروجان و مرتعداران در زمینه توسعه بیمه مراتع هم، در اولویت آخر قرار گرفته است که نشان داد، وضعیت مطلوبی در این بخش وجود ندارد.

در این راستا، یعقوبی (۱۳۷۹) در پایان نامه خود به این نتیجه رسیده بود که آگاهی کارشناسان پیرامون طرح بیمه، در توسعه بیمه، مؤثر است.

- همچنین، اولویتبندی توسعه برنامه‌ریزی آموزشی در بخش بیمه مراتع آشکار کرد که از نظر پاسخگویان، نیازسنجی آموزشی برای کارشناسان و مروجان، با کمترین ضریب تغییرات، در اولویت نخست است و توسعه بیشتری در این بخش وجود دارد. به‌روز بودن محتوای برنامه‌های آموزشی پیرامون بیمه هم، در اولویت آخر قرار گرفت که نشان داد، وضعیت مطلوبی در این بخش وجود ندارد.

- اولویتبندی روشهای آموزشی- ترویجی نشان داد، تماس با مروجان منابع طبیعی در اولویت نخست است؛ از همین رو پیشنهاد می‌شود، مروجان منابع طبیعی در

راستای استفاده از مفهوم عام ترویج، دانش و اطلاعات را برای مرتعداران، کاربردی کنند.

- برپایه یافته‌های پژوهش، اولویتبندی توسعه منابع انسانی (مرتعداران) در زمینه بیمه مراتع نمایان کرد، میزان آگاهی مرتعداران از چگونگی محاسبه غرامت در هنگام پدید آمدن حوادث، در اولویت آخر قرار دارد که نشان می‌دهد، وضعیت مطلوبی در این بخش وجود ندارد. همچنین الویتبندی موانع ارتباطی نشان داد، متغیر اطلاع نداشتن از قوانین موجود در زمینه بیمه مراتع از سوی مرتعدار، در الویت نخست قرار دارد؛ از همین رو، پیشنهاد می‌شود، کلاسهای آموزشی رایگان پیش از انجام بیمه به منظور آگاه‌سازی و دانش‌افزایی مرتعداران از قوانین بیمه و شیوه محاسبه غرامت، برگزار شود.

- الویتبندی توسعه منابع انسانی (کارشناسان و مروجان) در زمینه بیمه مراتع نشان داد، همکاریهای چند سویه کارشناسان، مروجان و مرتعداران در زمینه توسعه بیمه مراتع در اولویت آخر است و نشان می‌دهد، توسعه چندان در این بخش دیده نمی‌شود. بنابراین پیشنهاد می‌شود، مفهوم مدیریت مشارکتی که به معنای مشارکت فعال بهره‌برداران در مدیریت منابع طبیعی است، به اجرا در آید.

- در پایان اینکه، اولویتبندی توسعه برنامه‌ریزی آموزشی در زمینه بیمه مراتع نمایان کرد که به‌روز بودن محتوای برنامه‌های آموزشی پیرامون بیمه، در اولویت آخر است که نشان می‌دهد، توسعه چندان در این بخش صورت نگرفته است. بنابراین توجه به راهکارهای آموزشی و به‌روز کردن محتوای برنامه‌های آموزشی در راستای بسط‌سازی مناسب برای توسعه بیمه مراتع، توصیه می‌شود.

منابع

۱. جهانگرد، م. (۱۳۷۸)، «بررسی عوامل جذب کشاورزان به بیمه کشاورزی در استان کرمان»، پایان‌نامه کارشناسی ارشد مرکز آموزش مدیریت دولتی، تهران.
۲. درخشان، ح. (۱۳۷۳)، «نقش آموزش و ترویج در بهره‌برداری از طرحهای واگذاری مراتع کشور»، مجموعه مقالات مرتع و مرتعداری در ایران، انتشارات سازمان جنگلها و مراتع کشور.
۳. دهقانی، ع. (۱۳۸۳)، «بررسی سازوکارهای نظارت کارا بر عملیات بیمه محصولات کشاورزی در ایران»، مجموعه مقالات دومین همایش علمی بیمه کشاورزی، توسعه و امنیت سرمایه‌گذاران، تهران.
۴. رحمانی، ص. (۱۳۷۳)، «اهمیت اقتصادی مراتع کشور و نقش آموزشهای ترویجی در بهره‌برداری بهینه از آن»، مجموعه مقالات ملی مرتع و مرتعداری در ایران، انتشارات سازمان جنگلها و مراتع کشور.
۵. رضوان‌فر، الف و و. بهسازان، (۱۳۸۴)، «تحلیل بر وضعیت کلی نظام بیمه محصولات کشاورزی در ایران با تأکید بر بخش دام»، فصلنامه بیمه و کشاورزی، سال دوم، شماره ۷، صندوق بیمه محصولات کشاورزی، پاییز ۱۳۸۴، تهران.
۶. سالاری، الف. (۱۳۸۸)، نقش عوامل مؤثر در پذیرش و توسعه بیمه مراتع، فصلنامه صندوق بیمه کشاورزی، سال ششم، شماره ۲۱.
۷. عبدلی، ح. (۱۳۸۶)، «عوامل مؤثر در پذیرش بیمه مراتع»، پایان‌نامه کارشناسی ارشد واحد علوم و تحقیقات تهران، ایران.
۸. نعیمی نظام‌آبادی، م. (۱۳۷۷)، «بررسی تعیین عوامل مؤثر بر گسترش و توسعه بیمه محصولات کشاورزی»، پایان‌نامه کارشناسی ارشد علوم اداری و مدیریت بازرگانی، تهران.
۹. یعقوبی، الف. (۱۳۸۰)، «بررسی عوامل مؤثر در پذیرش و عدم‌پذیرش بیمه دام روستایی در استان اصفهان»، پایان‌نامه کارشناسی ارشد ترویج و آموزش کشاورزی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران.
10. C.Wu, (1997), "Education in form production: the case of Taiwan". *American Journal of Agricultural Economics*. November, pp. 699-706.
11. Mincemoyer, C. & Kelsey, T.W. (1999), "Assessing in service education: identifying barriers to success", *Journal of Extension*. Vol.37, No.2. .
12. Mishra, P.K, (1999), Planning for the development and operational of Agricoultural Insurance Schemes Development and operation of Agricultural Insurance Schemes in Asia.
13. Nguyen, T. & Cheng, E, (1997), "Productivity bains from farmer education in China". *The Australian Journal of Agricultural & Resources*. Vol.41, No. 4, pp. 471- 497.
14. Okorie, A (1990), "Instituting Agricultural Insurance Scheme in Nigeria: a Mirage a Reality", *Journal of Agricultural Sciences*, Publ., is (182) pp: 51-67.
15. Vandenveer, M (2001), "Demand for Area Crop Insurance Among Litchi producers in Northen", *Journal of Agricultural Economics*. 26 (2) p_p : 173-184.

Study of the Role Extension Training Can Play in Developing Pasture Insurance in View of Experts of Agricultural Insurance Fund – Tehran Province

M. Rami^{*}, Dr. M. Omidi Najafabadi^{**} & Dr. S. A. Javadi^{**}

Abstract

Activities in the field of pasture management are constantly exposed to such risks as cold and hot weather, flood, hail and fire and since those involved in pasture management are not provided with enough financial resources to compensate for the damage, any natural disaster would not only deprive them of gaining income from their pasture activities but would endanger their capital as well. To this end, insuring pasture lands is being paid much attention as a new mechanism to deal with the risks confronting pasture activities and thereby lowering fluctuations in the income of pasture managers

The present study aims to investigate the role that extension trainings can play in developing insurance of pasture lands in view of experts of Agricultural Insurance Fund. The method used in this study was a combination of descriptive and quantitative approach. The questionnaire was revised with the help of experts enjoying significant expertise the field, who examined the validity of the research model. A pre-test was conducted and (81%) confirmed the reliability of the instrument, indicating that the reliability of the questionnaire was high. The total population involved in this research amounted to 100 experts of the Agricultural Insurance Fund in Tehran. Because of the small number of the population, a census was also conducted. The correlation results showed that there was a significant and meaningful relationship between the awareness of pasture owners, the awareness of experts and extension agents, instructional curriculum and development of insurance of pasture lands. The regression results also indicated that the two factors of the awareness of pasture owners and development of instructional curriculum had generally influenced development of pasture insurance by 21%.

Keywords :

Extension Training, Pasture Insurance, Development of Insurance.

* Msc, Extension and Education of Natural Resources, Islamic Azad University, Tehran Science and Research Branch, Tehran, Iran

**Assistant Professor of Islamic Azad University, Tehran Science and Research Branch, Tehran, Iran

**Assistant Professor Islamic Azad University, Tehran Science and Research Branch, Tehran, Iran